

Pimedad sügisõhtud täituvad filmide ja muusikaga

Pimedate Ööde Filmifestival ehk PÖFF on saanud Eestimaa sügise lahutamatuks osaks ja filmisõprade hindamatuks kaaslaseks. Arvult neljas Kuressaare PÖFF lubab kujuneda nauditavaks koosluseks kvaliteetsetest filmidest ja maailmatasemel muusikast.

PÖFF on filmifestival, mille eesmärgiks on tutvustada maailma ja Euroopa värskemat filmiloomingut, ja on mõeldud noorusliku olemuse ja hingelaadiga inimestele, kes jagavad suurt filmiarmastust. Festival annab tubli annuse kultuurset meelelahutust ning aitab kaasa üleüldisele väärtfilmide propageerimisele ühiskonnas. Tänavune PÖFF pakub kinoelamusi kümnes Eesti linnas: Tallinna ja Tartu kõrval veel Kuressaares, Pärnus, Jõhvis, Kärdlas, Narvas, Paides, Valgas ja Viljandis.

Hea kino aasta

Kuressaare PÖFF seab end sisse Kuressaare Linnateatris, mis on kinole igati kodune paik. Esimene kinoseanss toimus tänases linnateatri majas juba 1923. aasta detsembris. Linnateatrile on kino samuti südamelähedane: aasta alguses toetas Kultuuriministeerium filmikunsti toetusprogrammist Kuressaare Linnavalitsuse projekti „Kuressaare Linnateatri Hea kino aasta 2012“. Projekt koosneb kolmest osast: esmalt uuemate Eesti filmide ja dokumentaalfilmide aastaringne programm ning sellele lisanduv väärtfilmiprogramm linnateatris, siis kahekuine suvine Kuursaali korraldatud Kuukino programm ja viimaks kinooastat sümboliseeriv kokku võttev PÖFF.

Omaks võetud TeatriKino

„Inimeste soov ja tahtmine kinos käia on tagasi tulemas,“ räägib Kuressaare linnavalitsuse kultuurinõunik Heli Jalakas, nentides samas, et Divas on vaatajate arv iga aastaga langenud. Põhjuseks peab ta kinopubliku tõusnud teadlikkust, suurenenud ootusi ja paljudele mittesobivat keskkonda. Nõudlus on kvaliteetsete filmide järele ja seda tühikut on jõudumööda täitma

asunud Kuressaare Linnateater. „Suur kummardus neile, et nad on selle raske ülesande enda kanda võtnud. Seda enam, et teater on ennekõike etendusasutus ja kino näitamine on nende teisene tegevus. Seda enam on heameel tõdeda, et inimesed on TeatriKino rõõmuga omaks võtnud ja seal hoolega käima hakanud. Järelikult on filmide valik Kuressaare publikule sobinud.“

Kolmekordistunud publik

PÖFFist osasaajate arv on samuti rõõmustavalt kasvanud. 2008. aastal, kui me alustati, oli vaatajaid kokku 201, eelmisel aastal kasvas vaatajate arv 651-ni. Arvestades, et 2009. aastal jäi Kuressaare PÖFF majanduslikel põhjustel vahele, on kolme festivaliaastaga kohalik PÖFFi publik kolmekordseks kasvanud. Loodetavasti leiavad vanad ja uued kinosõbrad nüüdki meelepärast vaatamist. Filmid valib professionaalne PÖFFi programmi-meeskond ja kultuurinõunik usub, et linnadele on tehtud üsna piiratud võimalusi arvestades võimalikult hea filmivalik.

Kõike ei saa

„Tavaliselt on meie PÖFFi programmis olnud 5-7 filmi, lisaks näitused, muusikaprogrammid jm. Filmide hulk sõltub ühelt poolt Kuressaare linna rahalisest toest ja lisarahastusprojektide edukusest, kuid aasta-aastalt on üha määravamaks saanud hoopis festivalifilmide linastusõigustega seotud küsimused. Kuna tegemist on väga uute filmidega, siis näidatakse neid festivalidel vaid loetud korrad. Esimeses järjekorras näidatakse filme festivali pealinnas Tallinnas. Valikuvõimalusi kitsendab ka filmitehnika tohtu kiire areng, mistõttu on täna-

16. Pimedate Ööde Filmifestival
29.11.-2.12.2012
KURESSAARE PÖFF

visel PÖFFi festivalil väga suur hulk võistlusfilme juba digitaalselt. Vastavad filmiprojektsiooniaparatuurid on täna Tallinna ja Tartu kinodes. Eesti väikekinod töötavad praegusel hetkel kas siis 16 mm filmiprojektsiooni- või uuemate DVD Blue-Ray projektsiooniaparatuuridega, mis on ka linnateatril.

Eesti Film 100 ja PÖFF

Eelmisel aastal avati PÖFFi Eesti filmiplakate näitusega „Eesti filmiplakat 1965-2005“. Näitus on jõudnud ära käia Budapestis ja Helsingis ning lõpetab aasta ilmselt Tallinnas kinos Artis. Koostatud näitus anti Kuressaare linna poolt kingitusena üle Eesti Filmiarhiivile. Eesti filmikunsti 100. sünnipäeva puhul on käimasolev kinooasta möödunud tavapärasemast pidulikumas meeleolus. Ehkki juubeliprogrammil „Eesti film 100 / Eesti filmi aasta“ ja PÖFFil taotluslikku kokkupuudet pole, on Kuressaares need programmid PÖFFi avatõhtul seotud. Festivali külaliskesks on dokumentaalfilmi re-

žissöör Mark Soosaar, kellega publikul on enne avafilmi võimalus kohtuda. Eesti Film 100 raames linastub Soosaare film „Pavarotti in Estonia“. Teatrimaja fuajeedes on vaatamiseks üles pandud ka kaks filmindusega seotud näitust: Mark Soosaare fotonäitus „Minu elu kui filmis“ ja Saaremaa Muuseumi poolt kokku pandud esemeline näitus „100 aastat kino Saaremaal“.

Piletinfo

Enne filmiseansi algust tasub aegsasti kohale tulla ja näitustele pilk peale heita. Ajavaru on iseäranis oluline neile, kes soovivad piletit kohapealt vahetult enne seansi algust osta: „Kui tuleb 100 inimest 10 minutit enne seansi algust korraga piletit ostma, tekivad tahes-tahtmata järjekorrad,“ mõtiskleb Heli Jalakas ja soovib pileti võimalusel eelmüügist osta. Piletilevi kaudu müüakse igale seansile 50 piletit, ülejäänud piletid on müügil linnateatri kassas (avatud E, T kell 16-18; K, N, R 11-14).

16. PIMEDATE ÖÖDE FILMIFESTIVAL KURESSAARE PÖFF

KURESSAARE LINNATEATER

NELJAPÄEV, 29.11

18.30 NÄITUSTE AVAMINE Kuressaare Linnateatris Mark Soosaare fotonäitus „Minu elu kui filmis“ ja Saaremaa Muuseumi näitus „100 aastat kino Saaremaal“ 19.00 Eesti Film 100 raames: „PAVAROTTI IN ESTONIA“ /Mark Soosaar/Weiko Saawa Film, 1998/ kohtumine Mark Soosaarega /MÄNGURID/ THE PLAYERS/ / Emmanuelle Bercot, Fred Cavayé, Alexandre Courtès, Jean Dujardin, Michel Hazanavicius, Jan Kounen, Eric Lartigau, Gilles Lellouche/ Prantsusmaa 2012

REEDE, 30.11

18.00 ESIMESED KEVADVIHMAD/ THE FIRST RAINS OF SPRING/ Erland Nurmuhambetov, Shinju Sano/ Kasahstan, Jaapan 2011

LAUPÄEV, 1.12

16.00 CAFÉ DE FLORE/ Jean-Marc Vallée/ Kanada, Prantsusmaa 2011
19.00 ARTIST/ THE ARTIST/ Michel Hazanavicius/ Prantsusmaa 2011
20.00 SADHU JÄMM Kuressaare Kuursaalis/ JUU JÄÄB esitleb: Ola Onabule /UK / Liquid Fuss ja Frankie Animal/ EST/ jpt kuni 22.00 tasuta!
21.00 Pierrejean Gaucher trio/MELODY MAKERS/FRA/ Hotell Arensburg Lounge Muusas /13€ ja 10€ PÖFFi piletiga!

PÜHAPÄEV, 2.12

15.00 KAUBOI /KAUWBOY/ Boudewijn Koole/ Holland 2012
17.00 OLA ONABULE (UK) ja ETV Tütarlastekoor Kuressaare Laurentiuse kirikus/ dirigent Aarne Saluveer, Villu Veski jt / eelmüügist 10€ ja 8€

Järgneb lk 3.

Mängurid

Esimesed kevadvihmad

Café de Flore

Artist

Kaiboi

KURESSAARE SPORDIKESKUSE JÕUSAAL

AVATUD E-R 8-22,
L 10-21, P 10-20

NBI! Alates 13. novembrist
jõusaalis RINGTREENING

T kl 18 ja N kl 19
Registreerimine tel 4520375

WWW.KURESSAARESPORDIKESKUS.EE

www.kuressaarespordikeskus.ee
www.saaremaa.ee/SOK

LIIKUDES
TERVEMAKS

LIIKUDES TERVEMAKS HOOAJA EELVIIMANE ETAPP
LAUPÄEVAL, 24. NOVEMBRIL

SISEORIENTEERUMINE

Kuressaare Spordikeskuse kergejõustikuhallis
Rada avatud 11.00-13.00

**Väsimus?
Pinge?
Stress?**

**Kuressaare
spordikeskuses
on abivahend:**

MASSAAŽITOOL
Tule proovi!
E-R 8.00-22.00, L-P 10.00-20.00

Vallimaa 16a, tel 4520375

PINDI
REALIA GROUP

eri
realia group

Kõige rohkem usaldust!

Üle 4000 kliendi kasutab oma kinnisvara müümisel meie abi.

Tiina Vaher
maakler/hindaja
511 8803

Peeter Kukkk
maakler/hindaja
507 7788

Angelina Pruunlepp
maakler
5332 5572

Rando Väljaots
maakler
501 6382

Müüa 3-toaline ahiküttega korter Abaja 10. Korteri asub nelja korteriga korterelamus. Korteri on vahetatud aknad. **Hind 39 000 EUR.**

Angelina Pruunlepp, tel 5332 5572

Müüa palkmaja Leisi vallas Koikla külas. Üp 83,3 m², hoone palgid on heas korras. Paigaldatud on uus välisüks ja plastikaknad. Kinnistul asub uus pooleli olev palksaun. **UUS HIND: 22 900 EUR.**

Tiina Vaher, tel 511 8803

Müüa maja Mäebe külas. Osaliselt renoveeritud. Vaikne ja rahulik piirkond, mereni on ca 1 km. **Hind 38 000 EUR.**

Rando Väljaots, tel 501 6382

Müüa palkmaja Sõrve poolsaarel Salme vallas. Üp 89,2 m², elektriküte, saun, kamin. Rõdult vaade merele. **Hind 119 000 EUR.**

Peeter Kukkk, tel 507 7788

Vahendusteenus • Hindamisteenus • Haldusteenus • Kindlustusteenus

Lossi 3, Kuressaare • tel 452 9500 • kuressaare@pindi.ee • www.pindi.ee • www.eri.ee

KURESSAARE LINNAVALITSUSE PRESSITEATED

6. november

Raha eraldamine PÕFFile

Tulenevalt MTÜ Pimedate Ööde Filmifestivali programmi pakkumisest eraldati Kuressaare linnaeelarve ürituste korraldamise reall MTÜ-le Pimedate Ööde Filmifestival 1690 eurot Kuressaares 29.11.-02.12.2012 toimuva filmiprogrammi korralduskulude katteks

13. november

Gaasitanklale anti kasutustuluba

Kasutusluba anti Aqua Marina AS-le gaasitankla kasutamiseks aadressidel Tallinna tn 84 ja 86.

Projekteerimistingimuste kinnitamine

Kinnitati projekteerimistingimused Tallinna tn 20 kinnistule juurdeehituse rajamiseks. Kuressaare Linnateater soovib rajada teatrihoone juurdeehituse dekoratsioonide laoks.

Raha eraldamine reservfondist

Kuressaare linnaeelarve reservfondist eraldati kokku 10 426,64 eurot:

1. Kuressaare Kultuurivare nende taotluse 2.11.2012 alusel ettenägematute remondikulude katmiseks.

2. Kuressaare Linnateatrile nende taotluse 30.10.12 alusel ventilatsiooniseadme avariiremondi kulude katmiseks.

3. Kuressaare Linnamajandusele puude mahavõtmise kulude osaliseks kompenseerimiseks ja Lossipargi aia piirete osaliseks asendamiseks.

seks.

4. Saaremaa Spordikoolile 04.10.2012 taotluse alusel.

5. Kuressaare Pargi Lasteaiale elektrikäidulepingu täitmise tulenevate elektritööde kulude katteks.

6. Kuressaare Rohu Lasteaiale elektrikäidulepingu täitmisest tulenevate elektritööde kulude katteks.

7. Kuressaare Linnateatrile elektrikäidulepingu täitmisest tulenevate elektritööde kulude katteks.

Maakorralduse ja geodeesia seminar tõi Kuressaarde maakonnalinnade spetsialistid

8.-9. novembril toimus Kuressaares maakonnalinnade maakorraldajate ja geodeetide kokkutulek-seminar, mida korraldas Kuressaare linnavalitsuse planeerimisosakond. Osalejaid oli Tallinnast, Tartust, Pärnust, Viljandist, Rakverest, Haapsalust, Pölvast, Võrust, Valgast ja mujaltki, kokku 30 spetsialisti ringis. Seminari programm oli jagatud kolme märksõna järgi: maakorraldus, geodeesia ja eelnevaga seonduv GIS (geoinformatsüsteem).

Töörühmades arutati järgmistel teemadel: maamaksuga seotud muudatused, ehitusseaduse muudatused, VRIS (võrguvaldajate infosüsteem) ehitisregistris, ADS (aadressiandmete süsteem) ning isikliku kasutusõiguse seadmine.

Linnageodeet Veiko Viili sõnul jagati erialaseid teadmisi ja kogemusi ning püüti ühiselt võimalikele probleemidele lahendusi leida. Seminar oli selleks sobiv formaat ja tekkiv arutelu toimus tõhusa õppeprotsessina. „Heameel on tõdeda, et enamus maakonnalinnasid oli esindatud. Näiteks maakorraldus on detailiderohke valdkond ja spetsialistidevaheline koostöövõrgustik toob kasu kõigile osapooltele,“ pidas Veiko Viil seminari kordalainuks.

Maakorralduse ja geodeesia spetsialistid said kokku juba 25. korda. Kuressaare linna maanõunik Ruth Kalamees märkis, et esimene kokkusaamine toimus 1995. aastal: „Viljandi linnavalitsuses kohtusid tookord viie maakonnalinnaga – Kuressaare, Rakvere, Paide,

Kõige enam küttis kirgi uus aadressiandmete süsteem, töögruppis kuulati huviga teiste linnade kogemusi.

Viljandi ja Valga linnavalitsuse – maakorraldajad, et üheskoos arutada, kuidas omandi- ja maareformi omavalitsustes paremini ellu viia. Esimene kokkusaamine, probleemide tõstatamine ja koos lahenduste leidmine oli osalejatele väga kasulik,“ meenutas Ruth Kalamees tõise traditsiooni sündi, lisades, et seadusi on aina juurde tulnud ja nende elluviimist on hea üheskoos analüüsida. „Nii ongi aastatega seminaridel osalejaid lisandunud. Omavalitsused on arenenud, juurde on tulnud täiendavaid tööülesandeid ja uusi ametikohti. Töö on võtnud järjest digitaalsema suuna ja andmestike detailsus on suurenenud.“

„Alates septembrist pole kinnistu võõrandamisel enam võimalik uue omaniku aadressi kinnistusraamatust leida ja kõigi uute maaomanike aadressid tuleb otsida ükshaaval rahvastikuregistrist. Täiendavat tööd toob ka 2013. aastal kehtima hakkav kodu-

aluse maa maamaksuvabastus, sest tuleb kontrollida, kas elumumaa omaniku rahvastikuregistrijärgne elukoht on vastavuses tema omandis oleva elumumaa aadressiga,“ toob Ruth Kalamees esile mõned aktuaalsed ja väga töömahukad probleemid. „Enne, kui aadressiandmete süsteemis katastriüksuse aadressi muuta saab, tuleb eelnevalt korraldada hoonete aadressid ehitisregistris. Ehkki enne on maa ja sinna peale ehitatakse hoone, mis peab saama aadressi maatüksuse aadressi järgi.“

„Ehitusgeodeetiliste tööde poole pealt arenes välja kaks põhilist teemat, millest üks oli seotud geodeetiliste tööde esitamise ehitisregistrisse ning teise teema valupunktid olid kommunikatsioonivaldajad ja nende vastutus koos järjekordse riikliku registri loomisega,“ sõnas Kuressaare linnavalitsuse geoinfo spetsialist Hannes Rohulaid. „Mõ-

lemad riigi poolt väljakäidud uuendused seminaril osalejatelt sooja vastuvõtu ei saanud, sest juba toimivat süsteemi ei ole otstarbekas lõhkuda, sest eriliist kasu see juurde ei tooks. Seminaril kooskõitunud spetsialistid otsustasid üksmeelselt oma ettepanekud seadusekirjutajale edastada.“

Veiko Viil soovib kõigil sama valdkonna töötajatel aegajalt koos käia. „Lisaks tööga seotud ülesannete arutamisele, on oluline saavutada tutvusringkond või -võrgustik, kes on probleemide ilmnemise korral lahenduste leidmisel abiks. Seda ühtlasem ja kvaliteetsem on lõpptulemus,“ võttis Veiko Viil seminari ühe olulisima kasuteguri kokku.

Kuressaares on varem kohtunud 1996. ja 2001. aastal. Võrreldes kolleegide viimase külastamisega, on linnas palju muutunud, seetõttu oli kokkutuleku programmiks ka linna tutvustav ringkäik.

LÜHIDALT

SA Kuressaare Spordibaasid annab teada

Kuressaare Spordikeskuses

Reedel, 16. novembril kell 10 Eesti Koolispordi Liidu 4.-5. klasside rahvastepalliturniir.

Laupäeval, 17. novembril kell 11 Eesti C-klassi tütarlaste võrkpalli karikavõistluste tsooniturniir; kell 18.30 Eesti I liiga korvpallimeistrivõistlused: KURESSAARE SWE-7 - SK RIM/TALLINNA KALEV

Pühapäeval, 18. novembril kell 12 Eesti A-klassi poegade korvpallimeistrivõist-

lused; kell 14 Eesti I liiga korvpallimeistrivõistlused: KURESSAARE SWE-7 - SWEDBANK

MTÜ Elu Jaoks teabepäev

23. novembril kell 10 toimub Naerusuu lasteaias (Tallinna tn 12) dr Viigi Viili juhatusel jätkukursus „Tervis läbi teadmiste“ III. Nn sõrmemängud toetavad laste arengut, insuldijärgset taastumist, käe trauma/luumurdude taastusravi jne. Loeng on tasuta, konspekt 3 eurot. Vajalik on eelregistreerimine, mis kestab 21. novembrini elu.jaoks@gmail.com.

PÖFFi tekkimise lugu

Esimene festival toimus 1997. aasta talvel, ajal, mil enamus Eestimaa kinosid olid sulgenud ukseid ja filmitegemine ise oli kuulutatud kõige suurema riskiga äriks, kuhu ei soovitud investeerida. Vähestes allesjäänud kinodes aga näidati vaid Hollywoodi filme.

Põhjamaades on november hingede rändamise kuu ja detsember valguse kuu, kus jõuluvalgus toob endaga kaasa ka päevade pikenedamise vavevaise öisse. PÖFF toimub alati siis, kui november ja detsember saavad kokku, kaamose valitsemise aegu, kus inimesed igatsevad taga valgust ja hinged otsivad kaaslast. Filmid on nagu hingedki, kes otsivad pimedas kinosaa- lis prožektori valguses oma vaatajaid. Inimesi vallutab kino müstiline maagia.

Ulva hundi sümbol on inspireeritud filmist, kus hunt oli tugev armastuse ja hoolivuse sümbol. Filmis olev hundiema oli üksik ja nukker, tekitades sellega paralleeli filmidega, kes olid samuti üksikud ja otsisid publikut.

Hundiulg tekitab tugeva emotsiooni ja „ihukarvad-püsti“ tunde, samuti teevad seda festivali filmid.

Hunt on ka põhjamaistes legendides sageli esinev loom: ohtlik, kuid kutsuv – nagu PÖFF.

NÄITUSED

Kuussaare Raegaleriis
17.11-08.12 „Muhu poiss ja teised pildid“
Valik töid Tõnis Kippereri erakogust.
Avatud: T-R 10-17; L 10-15
Sissepääs tasuta.

Kuussaare kultuurikeskuse saalis
06.11-30.11 „Tagasivaade“ – Eesti Fotokunstiühingu fotonäitus; „Saarlane Saaremaast!“ Valmar Voolaidi fotonäitus E-R 10-19; L 10-16
Avatud ürituste vahelisel ajal

Kuussaare kultuurikeskuse I korrusel 02.11-30.11
„Sugar Town“ – Kaupo Kikkase fotonäitus; „Visioon „Visioonist““ – Lembit Michelsoni fotod Noortejazzi festivalil
Avatud: E 10-19; L 10-18

Algus lk 1.

Tänu Kuussaare linna, kultuuriministeeriumi ja Kultuurkapitali toetusele on PÖFFi piletihinnad tava- seansi piletihinnadest ühe euro võrra odavamad: täispileti hind on 3 eurot ja õpilase ning pensionäri sooduspileti hind 2 eurot.

Arendav meelelahutus

Heli Jalakas tunneb heameelt veel selle üle, et PÖFFiga on sõbraks saanud ka suur hulk koolinoori. „Kindlasti ootan südamest sellelgi aastal kooliõpilasi festivali osa saama. Meil on olnud siiani väga hea koostöö kirjandusõpetajatega, kes on õpilastele andnud ülesandeks

filmiarvustusi kirjutada. Peale festivali retsensioone lugedes, on olnud mul tõeliselt hea meel näha, kuidas filmi vaatamine, sellesse süvenemine, hilisem arutlemine ja süvitsimine ning oma mõtete kirjalik väljendamine on kooliõpilastele jaoks arendav protsess.“

Sümbioos hea muusikaga

Kvaliteetset filmielamust on täiendamas kõrgtasemel muusikud. 1. detsembril astub Kuussaare Kuursaal- lis üles Inglismaal resideeruv Ola Onabule – 21. sajandi hingestatud artist, kelle muusikat on esitatud maailma suurimatel lavadel, Montreali ja Vancouveri džässifesti- validel. 7 albumit välja and-

Ola Onabule

nud muusik on jaganud lava maailmakuulsate artistide- ga nagu Al Jarreau, Dianne Reeves, Joe Zawinul, Rober- ta Flack, Natalie Cole, Roy Hargrove, Gladys Knight ja

Pierrejean Gaucher

Patti LaBelle. 2. detsem- bril, esimesel advendil esineb Ola Onabule koos ETV tü- tarlastekooriga ka Laurenti- use kirikus.

1. detsembri õhtul astub Hotell Arensburg Lounge Muusas publiku ette Pierrejean Gaucher' trio Melody Makers Prantsusmaalt. Pierrejean Gaucher on rahvusvaheliselt tunnustatud kitarrist, kelle aktiivne muusikukar- jää algas juba 1970ndate lõ- pus. 30 aastat peale oma esi- mese albumi ilmumist tuli kitarrist mõttele avaldada austust „möödunud sajandi“ bändidele. Selleks kutsus ta kokku koosseisu, kus kitarril täiendavad trummid ja tšel- lo.

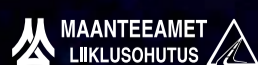
Tule ja saa osa elamus- likust nädalalõpust filmi ja muusikaga!

KS

Muuda end nähtavaks, kannna helkurit!

Kinnita helkur paremale poole põlve kõrgusele. Maanteel kõnni alati vasakpoolses ääres.

Kuidas ennetada kiusamist juba lapseas?

Viimasel ajal on kiusamisele meedias palju tähelepanu pööratud, enamasti räägitakse küll kiusamisest kooliealiste laste vahel. Kuid selleks, et luua positiivsem suhtluskeskkond nii kooli- kui ka täiskasvanueas, on vaja käitumismudelite kujundamisega tegeleda juba eelkoolieas.

Külli Poom

Pargi lasteaia õppealajuhataja

2012. aasta veebruaris liitus Kuressaare Pargi lasteaed Saare maakonnast pilootlasteaiana kiusamisvastast käitumiskultuuri kujundava programmi „Kiusamisest vaba lasteaed“. Kõnealune programm on välja töötatud Taanis ning sealsetes lasteaedades kasutusel alates 2007. aastast. Eestis on meetodika maaletoojaks MTÜ Lastekaitse Liit ning esimesed lasteaiaid hakkasid sellega tegelema 2010. aastal. Projekt on tunnustatud haridus- ja teadusministeeriumi poolt ning tihedalt seotud 2008. aastal jõustunud koolieelse lasteasutuse riikliku õppekavaga nii õpikäsitluse kui temaatika poolest. Loomulikult tegeletakse sotsiaalsete suhete kujundamisega lasteaias ka ilma selle programmi- ta, aga antud meetodika annab järjepidevuse, spetsiaal- sed võtted ja väärtuslikud metoodilised materjalid. Seoses programmi laienemisega korraldas Kuressaare Pargi lasteaed tutvustavad õppepäevad Saare maakonna teistele lasteaedadele. Lasteaednike huvi oli suur, ühele päevale ei mahtunud kõik huvilised ära, mistõttu tuli korraldada ka õppepäeva.

„Konfliktis ei osale ainult kiusajad ja ohvrid, vaid on veel passiivsed pealtvaatajad. Kui laps näeb oma rühmas, et kedagi kiusatakse, aga keegi sellesse ei sekku, hakkab ta seda normaalseks käitumiseks pidama.“

Seoses programmi laienemisega korraldas Kuressaare Pargi lasteaed tutvustavad õppepäevad Saare maakonna teistele lasteaedadele. Lasteaednike huvi oli suur, ühele päevale ei mahtunud kõik huvilised ära, mistõttu tuli korraldada ka õppepäeva.

Sallivus, austus, hoolivus, julgus

Meetodika tegeleb kolme olulise sihtgrupiga: lapsed, lasteaiaõpetajad ja lapsevanemad. Programm „Kiusamisest vaba lasteaed“ kujutab endast neljale põhiväärtusele – sallivus, austus, hoolivus, julgus – tuginevat meetodikat. Programm keskendub positiivsete suhete loomisele ja kiusamise ennetusele. Kiusamine ei ole ainult konkreetseks konfliktiks sattunud laste probleem, vaid kogu lasterühma käitumiskultuuri küsimus. Konfliktis ei osale ainult kiusajad ja ohvrid, vaid on veel passiivsed pealtvaatajad. Kui laps näeb oma rühmas, et kedagi kiusatakse, aga keegi sellesse ei sekku, hakkab ta seda normaalseks käitumiseks pidama. Nii viisi määravadiki just kõrvaltvaatajad ja grupis valitsev sallivus või sallimatus selle rühma meelsuse. Programmi üheks eesmärgiks on tegeleda passiivsete pealtvaatajatega, et nemad sekkuksid, kui näevad kiusamist. Tähtis on, et laste vahel tekiks üksteist ar-

vestav ja kaasav käitumiskultuur – see tähendab, et lapsed teaksid, kuidas omavahel hästi läbi saada ning kuidas konflikte lahendada. Ei saa lastelt, nagu ka täiskasvanutelt, nõuda, et kõik on kõigiga sõbrad. Küll aga saame õpetada olema sõbralik ja hooliv.

Karude koosolekud

„Kiusamisest vaba lasteaed“ metoodikas toimuvad iganädalased lastekoosolekud. Istutakse ringis ja arutletakse mõne lasteaiaelus ette tuleva olukorra üle. Vestluste läbiviimise lihtsustamiseks on välja töötatud erinevaid situatsioone kujutavad pildid ehk teemakaardid. Nende alusel suunatakse lapsi arutlema olukordade ja tunnete üle ning vastavalt nendele lahendusi leidma. Projekti sümbol on lilla mängukaru – Sõber Karu.

Karu on pehme, armas ja turvatunnet tekitav mänguasi. Lapsed saavad karusid kasutada mängukaaslastena, lohutajatena, märkajatena ning kõnelejatena, kui laps ise ei julge mõnest ebamugavast situatsioonist või oma tunnetest rääkida. Programmiga käib kaasas üks suur karu õpetajale ja väikesed karud igale lapsele. Lapsed mõtlevad kodus koos vanematega oma karukestele nimed. Lasteaias nuputatakse karudele „kodud“, kus nad ühise perena elama hakkavad. Karusid kasutatakse laste koosolekutel, kus need on omamoodi märguandeks, et juttu tuleb kiusamise ennetamisest, seetõttu nimetatakse vestlusringe „karude koosolekuteks“. Üheks lõbusaks metoodiliseks võtteks on veel massaaž, mida lapsed teevad üksteisele seljale õpetaja poolt ettenäidatud käte liigutuste ja lastepärase jutukese saatel. Massaaži idee põhjenduseks on see, et keda puudutatakse, seda ei kiusata. Kui keegi lastest ei soovi, et talle massaaži tehakse, siis seda soovi ka austatakse.

„Kiusamisest vaba lasteaed“ metoodikas toimuvad iganädalased lastekoosolekud. Istutatakse ringis ja arutletakse mõne lasteaiaelus ette tuleva olukorra üle. Vestluste läbiviimise lihtsustamiseks on välja töötatud erinevaid situatsioone kujutavad pildid ehk teemakaardid. Nende alusel suunatakse lapsi arutlema olukordade ja tunnete üle ning vastavalt nendele lahendusi leidma. Projekti sümbol on lilla mängukaru – Sõber Karu. Karu on pehme, armas ja turvatunnet tekitav mänguasi. Lapsed saavad karusid kasutada mängukaaslastena, lohutajatena, märkajatena ning kõnelejatena, kui laps ise ei julge mõnest ebamugavast situatsioonist või oma tunnetest rääkida. Programmiga käib kaasas üks suur karu õpetajale ja väikesed karud igale lapsele. Lapsed mõtlevad kodus koos vanematega oma karukestele nimed. Lasteaias nuputatakse karudele „kodud“, kus nad ühise perena elama hakkavad. Karusid kasutatakse laste koosolekutel, kus need on omamoodi märguandeks, et juttu tuleb kiusamise ennetamisest, seetõttu nimetatakse vestlusringe „karude koosolekuteks“. Üheks lõbusaks metoodiliseks võtteks on veel massaaž, mida lapsed teevad üksteisele seljale õpetaja poolt ettenäidatud käte liigutuste ja lastepärase jutukese saatel. Massaaži idee põhjenduseks on see, et keda puudutatakse, seda ei kiusata. Kui keegi lastest ei soovi, et talle massaaži tehakse, siis seda soovi ka austatakse.

Täiskasvanute eeskujud

Käitumismustrid ei muutu kiiresti, seepärast peaksid lasteaed ja kodu tegema koostööd. Kui laste koosolekutel lapsed arutlevad mõne teema üle, siis õpetajad kirjutavad laste mõtted üles suurele paberile. See leht riputatakse rühma üles, et ka lapsevanemad näeksid, millest on ves-

Positiivne keskkond: Mesimummirühma lapsed koos õpetajatega.

teldud ja saavad lastega kodus samadel teemadel rääkida. Lapsevanemad võiksid kodus vestelda erinevatest situatsioonidest, mis lasteaiapeeva jooksul tekkinud ning leida üheskoos lahendusi. Täiskasvanud on lastele oma käitumisega eeskujuks ning peaksid järgima põhimõtet, et teistest lastest ja nende vanematest ei tohiks laste ees negatiivselt rääkida. Täiskasvanute positiivsed hoiakud kanduvad edasi lastele, mis võivad paljuski mõjutada laste omavahelisi suhteid edaspidi.

Esimesed viljad

Praeguseks on programmi tegelema õpetajad Kaire Nelis, Kristina Kalf, Kai Jürilau, Hille Arro ja Talvi Randjõe tulemustega rahul. Õpetajad Kaire ja Kristina toovad programmi tugevustena välja kindlat metoodikat, süsteemset teemakäsitlust, tegelemist kogu grupiga ja tähelepanu pööramist passiivsetele pealtvaatajatele. Tulemustena on näha, et laste sõnavara on laienenud, nad oskavad nii enda kui teiste emotsioone sõnastada, paranenud on analüüsioskus ja probleemsetele situatsioonidele lahenduste leidmise oskus. Õpetajad Kai ja Hille toovad välja programmi tugevustena järjepidevat teemakäsitlust, lastesõbralikud õppevahendid ning hea võimaluse tegeleda üksteise mõistmise, tolerantsuse ja tundekasvatusega. Nad soovivad seda programmi kõigile, sest valesi ei saa midagi minna. Kui õpetaja ise usub sellesse, mida ta teeb, siis selle meetodi kasutamine viib sihile.

MTÜ Lastekaitse Liidu koolituskeskuse juhataja ja „Kiusamisest vaba lasteaed“ projektijuht Liivia Tuvike rääkis,

et 2012. aasta lõpuks on igas maakonnas üks lasteaed, kes on metoodikakeskuseks, et olla valmis projekti „Kiusamisest vaba lasteaed“ üldiseks laiendamiseks 2013.-2014. aastal. Sa-

remaal on metoodiliseks keskuseks Kuressaare Pargi lasteaed. Praeguseks on projektiga liitunud üle Eesti 43 lasteaeda, kaasates 87 lasterühma ja ligikaudu 2088 last vanuses 2-

7 aastat. Lisaks lasteaedadele on plaanis selle programmi laienemine ka koolidesse. Selle jaoks töötati välja spetsiaalselt koolile mõeldud metoodilised materjalid.

Saaremaa noorte infomess

TULEVIKU KOMPASS 2012

Kolmapäeval 21. novembril
Kuressaare Kultuurikeskuses

Igal täistunnil laval mitmeid etteasteid
Ametikoolilist kohvik
Messil 10. sünnipäev!

Kell 13:00-17:00
Sissepääs TASUTA!

Tule kohale! Teed olulised sammud oma eduka karjääri suunas!

End tutvustavad:

Tallinna Tehnikakõrgkool Tallinna Ülikool Eesti Maailmikool Tartu Ülikool Tallinna Tehnikakõrgkool Tallinna Tervishoiu Kõrgkool
Eesti Mereakadeemia Eesti Lennuakadeemia Tallinna Majanduskool NU T.O.R.E. Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused Eesti Töötukassa
Kuressaare Ametikool Rõpina Aianduskool P-Ameerika Ülikoolide Teabekeskus SA Innove (Info riigieksamitest) Saaremaa Ettevõtjate Liit
Kodutütred EuroDirect teabekeskus SA Saaremaa Arenduskeskus Kuressaare Noorte Huvikeskus Anne Kunstistuudio Eurodesk
Meie maakonna gümnaasiumid Kuressaare Kunstikool PÖFF Rajaleidja YFU Eesti Swedbank Euroopa Noored Dream Foundation

Lisaks:

Eesti Töötukassa: töötuba „Kuidas leida tööd“ kell 15:00 SÜG+ Teadus- ja Huvikooli teadusteater Kiisimustesadu riigieksamite teemal
Tallinna Tehnikakõrgkooli töötuba/nukutuba kell 14:00 teemal: „Saaremaa valss...“ (Läbi kodukoha eripära ja tänase noore kujutelmaga)

Väljaandja Kuressaare linnavalitsus
Tehniline teostus Saaremaa Raadio OÜ
Toimetaja Kristiina Maripuu, 455 0548, kristiina.maripuu@kuressaare.ee
Reklaam Helen Rauk, 455 7195, helen@meiema.ee